

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

JAZYKOVÝ REŽIM EU V PRAXI: SROVNÁNÍ DOSTUPNOSTI
DOKUMENTŮ V ČEŠTINĚ, ŠPANĚLŠTINĚ A ANGLIČTINĚ NA
WEBOVÝCH STRÁNKÁCH EVROPSKÉHO VEŘEJNÉHO
OCHRÁNCE PRÁV

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petruž, Ph.D.

Autor práce: Martina Řepová

Studijní obor: SJEMO

Ročník: 3.

2013

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 17. 5. 2013

.....
Martina Řepová

Na tomto místě bych ráda poděkovala za cenné rady, ochotu a čas, který mi pan JUDr. Mgr. Ivo Petřů, Ph.D. věnoval při zpracování této kvalifikační práce.

Anotace

Tématem bakalářské práce je jazykový režim Evropské unie v praxi. Hlavním cílem práce je porovnání dostupnosti dokumentů na webových stránkách Evropského veřejného ochránce práv v češtině, španělštině a angličtině. První část práce je zaměřena na rozdělení jednotlivých orgánů a institucí Evropské unie a zařazení postu Evropského veřejného ochránce práv mezi ně. Poté práce podrobněji představuje instituci Evropského veřejného ochránce práv a jeho pravomoci. V další části se práce věnuje jazykovému režimu Evropské unie. Poslední část je věnována webovým stránkám Evropského veřejného ochránce práv, kdy práce nejprve popisuje vizuální podobu webových stránek a plynule přechází k porovnávání dostupnosti dokumentů v češtině, španělštině a angličtině. Na závěr práce hodnotí dosažené výsledky vzhledem k principu mnohojazyčnosti Evropské unie.

Annotation:

The topic of this bachelor thesis is the language regime of the European Union in practice. The primary goal is the comparison of accessibility of documents found on the web pages of the European Ombudsman in Czech, Spanish and English. The first part focuses on the sorting of individual bodies and institutions of the European Union and the placement of the European Ombudsman among them. The thesis then introduces in detail the institution of the European Ombudsman and his powers. The thesis looks into the language régime of the European Union in the next part. The last part is dedicated to the web pages of the Ombudsman, wherein the thesis first describes the visual appearance of the web pages and then continues to the comparison of accessibility of documents in Czech, Spanish and English. Lastly, the thesis assesses attained results in relation to the principle of multilingualism of the European Union.

Obsah

1	Úvod	1
2	Orgány a instituce Evropské unie	3
2.1	Orgány Evropské unie	3
2.2	Poradní instituce Evropské unie	4
2.3	Finanční instituce	4
2.4	Agentury a ostatní instituce Evropské unie	4
3	Evropský veřejný ochránce práv	6
3.1	Volba nového veřejného ochránce práv	7
3.2	Základní úkoly Evropského veřejného ochránce práv	8
3.3	Proces šetření	9
3.4	Spolupráce s dalšími orgány a institucemi Evropské unie	10
4	Mnohojazyčnost Evropské unie	11
4.1	Jazykový režim Evropské unie	13
4.2	Nejpoužívanější jazyky EU	15
4.3	Postavení regionálních a menšinových jazyků	16
4.4	Proces zpřístupnění dokumentů do jednotlivých jazyků	18
5	Webové stránky Evropského veřejného ochránce práv	19
5.1	Struktura webových stránek Evropského veřejného ochránce práv	19
5.2	K Vaším službám	20
5.3	Činnosti	21
5.4	Tisk	21
5.5	Případy	22
5.6	Zdroje	22
5.7	Interaktivní průvodce podáním stížnosti k Evropskému veřejnému ochránci práv	23
6	Dostupnost dokumentů v češtině, ve španělštině a v angličtině na webových stránkách Evropského veřejného ochránce práv	24
6.1	Dokumenty nacházející se v kategorii <i>K Vaším službám</i>	26
6.2	Dokumenty vztahující se k činnosti Evropského veřejného ochránce práv	27
6.3	Dokumenty určené pro komunikaci s médii	28
6.4	Dokumenty vztahující se k jednotlivým případům	29
6.5	Dokumenty nacházející se v kategorii <i>Zdroje</i>	30
6.6	Shrnutí	31
7	Závěr	33

8	Přílohy.....	35
8.1	Dokumenty nacházející se v kategorii <i>K Vaším službám</i> (tab. č.1.) – Evropský veřejný ochránce práv	35
8.2	Dokumenty vztahující se k činnosti Evropského veřejného ochránce práv (tab. č.2) .	35
8.3	Dokumenty určené pro komunikaci s médii (tab. č.3).....	36
8.4	Dokumenty vztahující se k jednotlivým případům (tab. č.4).....	37
8.5	Dokumenty vztahující se ke vzniku a fungování postu Evropského veřejného ochránce práv (tab. č.5).....	38
8.6	Shrnutí (tab. č.6)	38
9	Glosář	39
9.1	Termíny spojené s jazykovým režimem	40
9.2	Termíny spojené s Evropským veřejným ochráncem práv	41
9.3	Názvy jednotlivých kategorií	41
10	Resumé	42
11	Zdroje.....	45
11.1	Právní předpisy	45
11.2	Literatura.....	45
11.3	Internetové zdroje	46
11.4	Slovníky	46

1 Úvod

Evropská unie vytváří z pohledu jazykové rozmanitosti jednu z nejzajímavějších mezinárodních organizací na světě. V současné době sdružuje 27 členských států. Počet jejich obyvatel překračuje 500 miliónů. V praxi to znamená více než 500 miliónů obyvatel nejrůznějšího etnického a jazykového původu. Už samotné motto Evropské unie „Jednotná v rozmanitosti“ napovídá, že Evropská unie usiluje o mírové soužití všech Evropanů a zároveň se snaží podporovat kulturní a jazykovou rozmanitost svých občanů.

V Evropské unii se v současné době používá 23 úředních jazyků, což znamená, že úředními jazyky Evropské unie jsou všechny úřední jazyky členských států. Každý občan Unie má tedy právo obracet se na orgány a instituce Evropské unie ve svém jazyce a v tomto jazyce také musí obdržet odpověď. Zároveň veškeré právní předpisy musejí být vyhotoveny ve všech jazykových verzích a z hlediska závaznosti jsou si tyto verze rovny.

V dnešní době, kdy je internet nejpoužívanějším zdrojem vyhledávání informací, je možné na oficiálních internetových stránkách Evropské unie vyhledat veškeré informace, které se týkají fungování Evropské unie a jejích orgánů a institucí. Otázkou ale zůstává, zda je možné tyto informace vyhledat ve všech úředních jazycích Unie. V teorii je nám neustále předkládáno, že všechny jazyky jsou si rovny a že každý občan má právo získávat informace o fungování Evropské unie ve svém jazyce, ale bude tomu tak i v praxi?

Abych zjistila, jakým způsobem funguje jazykový režim Evropské unie v praxi, vybrala jsem si oficiální internetové stránky Evropského veřejného ochránce práv, na kterých se pokusím demonstrovat dostupnost dokumentů v úředních jazycích Evropské unie. Vzhledem k mému studijnímu zaměření jsem si zvolila tři úřední jazyky Evropské unie, konkrétně tedy češtinu, španělštinu a angličtinu.

Cílem práce je tedy prozkoumat oficiální stránky Evropského veřejného ochránce práv, které jsou dostupné na internetové adrese www.ombudsman.europa.eu, a zjistit jaká je dostupnost dokumentů v těchto třech jazycích. Jelikož je Evropský veřejný ochránce práv instituce, na kterou se mohou občané Evropské unie obracet přímo, lze předpokládat, že dostupnost dokumentů bude ve všech jazycích přibližně stejná. Osobně si ale myslím, že celkově bude dostupnost dokumentů v angličtině vyšší

než v češtině a španělštině. Také předpokládám, že počet dokumentů v češtině a španělštině bude přibližně stejný.

Celá práce je rozdělena do tří částí. Nejprve se zaměřím na rozdělení jednotlivých orgánů a institucí a zařazení instituce Evropského veřejného ochránce práv mezi ně. Poté popíši instituci Evropského veřejného ochránce práv. Pokusím se přiblížit, jakým způsobem vznikla instituce Evropského veřejného ochránce práv a jak probíhá volba nového Evropského veřejného ochránce práv. V této části se také budu věnovat tomu, kdo a jakým způsobem může k Evropskému veřejnému ochránci práv podat stížnost.

Další část bude věnována mnohojazyčnosti Evropské unie. Podrobněji se zaměřím na jazykový režim Evropské unie a také bych ráda poukázala na častější používání angličtiny, němčiny a francouzštiny oproti ostatním jazykům. Dále se budu věnovat postavení regionálních a menšinových jazyků. V závěru této kapitoly se pokusím přiblížit proces zpřístupňování dokumentů do jednotlivých jazyků Evropské unie.

Poslední část tvoří jádro celé práce. Nejprve se zaměřím na popis a členění oficiálních internetových stránek Evropského veřejného ochránce práv. Pro větší přehlednost si stránky rozdělím do pěti skupin a ke každé připojím stručný komentář. Větší pozornost bych ráda věnovala popisu funkce interaktivního průvodce stížnostmi a žádosti o informace. Dále se budu věnovat zkoumání dostupnosti dokumentů v češtině, španělštině a angličtině v každé z pěti skupin. U každé skupiny zhodnotím, jaká je dostupnost dokumentů pro jednotlivé jazyky a porovnáám celkovou dostupnost dokumentů.

V závěru zhodnotím dostupnost dokumentů v mnou zvolených jazycích vzhledem k jazykovému režimu EU a postu Evropského veřejného ochránce práv.

Součástí práce je také česko-španělský glosář vybraných odborných termínů, které se v mé práci vyskytují, a resumé ve španělštině.

Pro svou bakalářskou práci budu čerpat především z internetových zdrojů, přičemž nejdůležitějším zdrojem budou oficiální stránky Evropského veřejného ochránce práv, které jsou dostupné na internetové adrese www.ombudsman.europa.eu. V teoretické části budu hlavně čerpat z různých právních aktů a odborné literatury. Pro vytvoření glosáře a resumé použiji španělsko-český právní slovník a velký česko-španělský slovník.

2 Orgány a instituce Evropské unie

V této kapitole se budu věnovat rozdělení jednotlivých orgánů a institucí do několika kategorií podle jejich důležitosti. Cílem této kapitoly je demonstrovat zařazení postu Evropského veřejného ochránce práv do hierarchického uspořádání orgánů a institucí Evropské unie.

Na počátku je třeba říci, že neexistuje striktně dané rozčlenění jednotlivých orgánů a institucí. Většina dokumentů, ve kterých se nějaké členění vyskytuje, rozděluje orgány na základní, poradní a případně finanční. Přičemž mezi základní orgány řadí Evropský parlament, Evropskou radu, Radu Evropské unie, Evropskou Komisi, Soudní dvůr Evropské unie a Účetní dvůr Evropské unie. Mezi poradní instituce patří Výbor regionů a Evropský hospodářský a sociální výbor. Mezi finanční instituce je většinou řazena Evropská centrální banka a Evropská investiční banka.

Ve většině dostupných dokumentů se post Evropského veřejného ochránce práv řadí mezi ostatní instituce. To znamená, že většina dostupných zdrojů považuje instituci Evropského veřejného ochránce práv za méně důležitou.

Jednotlivé orgány a instituce Evropské unie jsem rozdělila následovně, a to podle vzoru oficiálních internetových stránek www.europa.eu¹.

2.1 Orgány Evropské unie

Zde nechám zařazení nejdůležitějších orgánů pro chod Evropské unie tedy: Evropský parlament, Radu Evropské unie, Evropskou komisi, Evropskou radu, Soudní dvůr Evropské unie a Účetní dvůr Evropské unie. Mezi tři hlavní úkoly Evropského parlamentu patří schvalování a projednávání právních předpisů. Dále také dohlíží na fungování ostatních orgánů a institucí Evropské unie. Ve spolupráci s Radou Evropské unie projednává a posléze schvaluje rozpočet Evropské unie. Rada Evropské unie je klíčovým orgánem pro přijímání právních předpisů a jejím úkolem je také dohlížet na chod hospodářských politik v členských zemích. Evropská komise zastupuje Evropskou unii navenek, hájí její zájmy jako celku a také dohlíží na správné provádění politik Evropské unie. Hlavním úkolem Evropské rady je udávání obecného politického směru a priorit Evropské unie. Soudní dvůr Evropské unie zajišťuje uplatňování právních předpisů v jednotlivých členských státech. Hlavním úkolem Účetního dvora Evropské

¹ Evropská unie: orgány a instituce Evropské unie; dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm [online], [cit. 16.2.2013]

unie je zlepšování kvality finančního řízení Evropské unie. Dále také provádí kontrolu účetnictví Evropské unie.

2.2 Poradní instituce Evropské unie

Většina zdrojů se shoduje a do této kategorie zařazuje pouze dvě instituce. A to Výbor regionů a Evropský hospodářský a sociální výbor. Výbor regionů, stejně jako Evropský hospodářský a sociální výbor, je poradní institucí. Hlavním úkolem Výboru regionů je prezentování názorů místních a regionálních samosprávných celků na jednotlivé právní předpisy Evropské unie. Prostřednictvím Evropského hospodářského a sociálního výboru mohou zájmové skupiny, mezi které bychom mohli zařadit např. odborové svazy, vyjadřovat své názory k legislativním návrhům Evropské unie.

2.3 Finanční instituce

Mezi finanční instituce bývá obvykle řazena Evropská centrální banka a Evropská investiční banka. Některé zdroje ještě navíc zařazují mezi finanční instituce Evropský investiční fond. Jeho fungování však plně spadá pod Evropskou investiční banku, a proto mi přijde toto zařazení zbytečné. Hlavním úkolem Evropské centrální banky je udržování cenové stability a také zajišťuje dohled nad finančními trhy a ostatními finančními institucemi. Jak již vyplývá z názvu Evropské investiční banky, jejím hlavním úkolem je investování do projektů v zemích Evropské unie. Dále také investuje v kandidátských a partnerských zemích.

2.4 Agentury a ostatní instituce Evropské unie

Poslední kategorií jsou Agentury a ostatní instituce Evropské unie. Pro větší přehlednost lze jednotlivé agentury ještě rozdělit do tří kategorií. První z nich jsou tzv. decentralizované agentury, mezi které patří např. Evropská jednotka pro justiční spolupráci (EUROJUST) a Evropský policejní úřad (EUROPOL). Druhou skupinu tvoří agentury výkonné, mezi které bychom mohli zařadit např. Výkonnou agenturu pro výzkum nebo Výkonnou agenturu pro zdraví a spotřebitele. Poslední skupinu tvoří Agentury a orgány pro EURATOM, mezi které v současné době spadají dvě agentury.

Zásobovací agentura pro EURATOM a společný evropský podnik pro ITER² a rozvoj energie z jaderné syntézy³.

Mezi ostatní instituce Evropské unie bychom mohli zařadit např. instituci Evropského inspektora ochrany údajů a také Evropského veřejného ochránce práv.

² Projekt, jehož hlavním úkolem je zkoumání energetického využití jaderné syntézy

³ Evropská unie: orgány a instituce Evropské unie; dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm [on-line], [cit. 16.2.2013]

3 Evropský veřejný ochránce práv

Evropské občanství poprvé vzniklo podpisem Smlouvy o založení Evropského společenství, kde je v článku 17 uvedeno, že: „Každá osoba, která má příslušnost členského státu, je občanem Unie. Občanství Unie doplňuje státní příslušnost členského státu, ale nenahrazuje ji.“⁴ V článku 21 je uvedeno, že: „Každý občan Unie se může obracet na veřejného ochránce práv.“⁴

Evropský veřejný ochránce práv neboli Evropský ombudsman vznikl jako instituce v roce 1992 podepsáním Maastrichtské smlouvy. Poté byl v roce 1994 Evropským parlamentem určen statut ombudsmana a také byly stanoveny obecné podmínky výkonu jeho funkce. Historicky prvním Evropským veřejným ochráncem práv byl v roce 1995 zvolen Fin Jacub Södermann, který v úřadu setrval až do roku 2003, kdy se rozhodl odejít do důchodu, což bylo 18 měsíců před vypršením jeho funkčního období. Po zbylých 18 měsících vedl úřad řecký ombudsman Nikiforos Diamandouros, který zůstává Evropským veřejným ochráncem práv dodnes.

Než se Nikiforos Diamandouros stal Evropských veřejných ochráncem práv, zastával v letech 1998-2003 funkci prvního Národního ombudsmana Řecka.

V době, kdy jsem s webovými stránkami pracovala, se na hlavní stránce objevila informace, že současný Evropský veřejný ochránce práv se rozhodl odejít do důchodu. Oficiální zpráva uvádí, že 13. března 2013 informoval předsedu Evropského parlamentu pana Martina Schulze o tom, že by rád opustil k prvnímu říjnu funkci a věnoval se vědecké práci. Zároveň předsedu Evropského parlamentu vyzval k zahájení procesu, který povede ke zvolení nového ombudsmana.

⁴ Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie. In: *Úřední věštník Evropské unie*. 2010. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:cs:PDF>

3.1 Volba nového veřejného ochránce práv

Aby mohl být kandidát na Evropského veřejného ochránce práv zvolen, musí splňovat určitá kritéria. Hlavním a rozhodujícím kritériem je věk a dosažení určitého vzdělání. Funkci Evropského veřejného ochránce práv může vykonávat jen taková osoba, která je způsobilá pro výkon nejvyšších soudních funkcí ve své zemi.

Pro Českou republiku to je funkce Ústavního soudce, jehož minimální věk musí být 40 let a musí mít ukončené vysokoškolské právnické vzdělání.⁵

Ve Španělsku je nevyšší soudní funkcí také ústavní soudce. Podmínky pro výkon této funkce jsou mírně odlišné od těch v České republice. Do funkce ústavního soudce může být jmenován každý, kdo má ukončené právnické vzdělání a minimálně patnáctiletou praxi ve svém oboru. Jedná se tedy o právníky, kteří po dobu patnácti let vykonávali jednu z následujících funkcí: soudce u nejvyššího soudu, státní zástupce, univerzitní profesor nebo advokát.⁶

Jednotlivé kandidatury jsou předkládány Petičnímu výboru, který určí, zda jsou tyto kandidatury přípustné. Poté je seznam všech přípustných kandidátů předložen Evropskému parlamentu, který v tajném hlasování zvolí nového Evropského veřejného ochránce práv. Danému kandidátovi musí dát hlas nadpoloviční většina poslanců.⁷

Evropský veřejný ochránce práv je volen Evropským parlamentem vždy na jedno funkční období, tedy na pět let, přičemž může být jmenován opakovaně. Na návrh Evropského parlamentu může být Evropský ombudsman odvolán Soudním dvorem z funkce, pokud došlo ze strany Evropského ombudsmana k porušení podmínek, které jsou nezbytné k výkonu této funkce. *„Evropský ombudsman vykonává své funkce zcela nezávisle. Nevyžaduje ani nepřijímá pokyny od žádného subjektu a během funkčního období nesmí vykonávat žádnou jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost.“*⁸

⁵ Zákon č.1/1993 Sb. In: *Ústava České republiky*. 1993. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ustava-cr/hlava4.aspx>

⁶ Del Tribunal constitucional. *Ley orgánica 2/1979, de 3 de octubre*. 1979. Dostupné z: http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/lo2-1979.t1.html#c2

⁷ Podrobně tento postup upravuje *článek 24 a článek 228* Konsolidovaného znění Smlouvy o Evropské unii

⁸ Blahož, J. a kol. *Ústavní právo Evropské unie*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk. 2003

3.2 Základní úkoly Evropského veřejného ochránce práv

Evropský veřejný ochránce práv přijímá stížnosti od všech občanů Evropské unie, fyzických osob s trvalým bydlištěm v kterémkoliv členském státě nebo od právnických osob se statutárním sídlem v některém z členských států. Evropský ombudsman řeší pouze ty stížnosti, které se týkají nesprávného úředního postupu všech orgánů a institucí Evropské unie s výjimkou Soudního dvora a Soudu prvního stupně.

Mezi základní úkoly Evropského veřejného ochránce práv patří odhalování a odstraňování nedostatků, které se týkají fungování orgánů a institucí Evropské unie.

Jak již bylo řečeno v úvodu, k Evropskému veřejnému ochránci práv může podat stížnost kterýkoliv občan Evropské unie nebo fyzické a právnické osoby s trvalým pobytem respektive se statutárním sídlem na území Evropské unie. Neboť: „*Možnost podání stížnosti ombudsmanu Evropský parlament od počátku chápe – mj. na základě zkušeností s činností této instituce právě v členských státech – jako neodmyslitelnou součást demokratického fungování orgánů a institucí Evropské unie.*“⁹ Stížnost Evropskému veřejnému ochránci práv může být předložena buď osobně, nebo prostřednictvím některého z členů Evropského parlamentu, a to pouze v tom případě, že dané skutečnosti již nebyly nebo nejsou předmětem soudního řízení. Důležité je, že Evropský veřejný ochránce práv vyšetřuje pouze ty stížnosti, které se týkají nesprávného úředního postupu orgánu a institucí Evropské unie a které se týkají pouze správy Evropské unie. „*Patří sem například správní pochybení, nespravedlnost, diskriminace, zneužití pravomoci, neposkytnutí odpovědi, zamítnutí informací a zbytečné prodlení.*“¹⁰ Tzn., že k Evropskému veřejnému ochránci práv není možné podat stížnost, která se týká národních, regionálních nebo místních úřadů uvnitř členských států EU a také není možné podat stížnost na fyzické nebo právnické osoby.

Dále mohou být jednotlivá šetření zahájena z vlastní iniciativy Evropského veřejného ochránce práv, „*jež mohou podle jeho názoru vést k vyjasnění nebo vyšetření namítaných a předpokládaných nedostatků v činnosti orgánů a institucí Unie a jsou podle jeho názoru nezbytná.*“¹⁰ Po zahájení šetření je Evropský veřejný ochránce práv povinen podat zprávu příslušné instituci nebo orgánu, jehož se dané šetření týká. Dotčené orgány a instituce mají naopak povinnost umožnit Evropskému ombudsmanovi přístup ke všem podkladům a poskytnout mu veškeré informace. Stejnou povinnost mají

⁹ Blahož, J. a kol. *Ústavní právo Evropské unie*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk. 2003

¹⁰ *Problémy s EU?: Kdo Vám může pomoci?* [online]. 2011 [cit.7.3.2013].

i úřady členských států Evropské unie. V případě, že by se některé úřady bránily poskytnout informace a potřebné podklady, Evropský ombudsman informuje Evropský parlament a ten učiní nezbytná opatření.

3.3 Proces šetření

Aby mohla být stížnost přijata, musí splňovat určité podmínky. Především je nutné, aby bylo možné identifikovat stěžovatele, ačkoli tento může žádat, aby jeho žádost byla projednána důvěrně. Dále má Evropský veřejný ochránce práv povinnost informovat stěžovatele o předpokládaném dalším postupu. Stížnost může být se souhlasem stěžovatele předána k šetření přímo Evropskému parlamentu a to v takových případech, pokud se daná stížnost přímo dotýká Evropského ombudsmana nebo pokud se na ní nějakým způsobem podílel. Docházelo by tak ke střetu zájmů.

Pokud Evropský veřejný ochránce práv při svém šetření zjistí některé nedostatky, informuje danou instituci nebo orgán, proti němuž byla stížnost podána, a zároveň mu navrhne, jakým způsobem by měla být zjednána náprava. Daný orgán nebo instituce musí během tří měsíců odůvodnit svá stanoviska. Po uplynutí tříměsíční lhůty je Evropský ombudsman povinen předat zprávu Evropskému parlamentu a dotčeným orgánům nebo institucím o stávajících nedostacích. „*Také stěžovatel je zpraven o výsledku šetření a případně o přijatých nebo navržených opatřeních.*“¹¹ Je důležité připomenout, že podání stížnosti proti některému z orgánů nebo institucí Evropské unie nemá žádný vliv na plynutí stanovených lhůt a termínů.

Na konci každého roku vydává Evropský ombudsman výroční zprávu, ve které jsou zahrnuty především výsledky šetření, které v daném roce proběhly.

¹¹ Blahož, J. a kol. *Ústavní právo Evropské unie*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk. 2003

3.4 Spolupráce s dalšími orgány a institucemi Evropské unie

Evropský veřejný ochránce práv je nejdůležitějším, ale ne jediným orgánem, který zprostředkovává spojení mezi občany a nejvyššími orgány a institucemi Evropské unie. Aby bylo dosaženo co možná největší efektivity šetření, spolupracuje Evropský veřejný ochránce práv s několika dalšími institucemi Evropské unie. Především je jeho práce úzce spjata s Evropskou sítí veřejných ochránců práv. Tuto síť tvoří jednotliví národní veřejní ochránci práv. Jejich spolupráce probíhá oboustranně, což znamená, že Evropský veřejný ochránce práv může požádat některého z národních veřejných ochránců práv o podporu a pomoc. Zároveň může v rámci svých pravomocí napomáhat při šetření jednotlivých národních veřejných ochránců práv.

Další institucí, se kterou Evropský veřejný ochránce práv úzce spolupracuje, je Petiční výbor Evropského parlamentu. Tento výbor se zabývá peticemi, které spadají pod činnost Evropské unie. „*Parlament může prostřednictvím peticí upozornit na porušování práv evropských občanů ze strany členského státu, místního úřadu nebo jiné veřejné instituce.*“¹² Mezi další instituce spolupracující s Evropským veřejným ochráncem práv patří např.: Evropský inspektor ochrany údajů, SOLVIT, který řeší přeshraniční problémy mezi občany nebo podniky, a Evropská spotřebitelská centra, která se nacházejí ve všech 27 členských státech a také v Norsku a na Islandu.

Evropský ombudsman tvoří jednu z nejdůležitějších institucí Evropské unie. Neboť jak uvádí Blahož: „*Evropský ombudsman tím, že podává zprávy o své činnosti Evropskému parlamentu a dalším institucím, zprostředkovává přímé spojení mezi občany a vrcholnými orgány EU, umožňuje jim náhled na hodnocení a na případné zpětné působení, které vyvolává (nebo může vyvolat) jejich administrace u řadových občanů, a tím také zvyšuje důvěru obyvatelstva v jejich činnost.*“¹³ Je jednou z mála možností, jak se může obyčejný občan přímo spojit s jednotlivými institucemi a orgány Evropské unie. Pokud je stížnost zamítnuta, Evropský veřejný ochránce práv vždy přidá vysvětlení, proč chování daného orgánu nebo instituce bylo oprávněné, což opět přispívá k vzájemnému pochopení mezi občany a orgány Evropské unie.

¹² *Problémy s EU?: Kdo Vám může pomoci?* [online]. 2011 [cit.7.3.2013].

¹³ Blahož, J. a kol. *Ústavní právo Evropské unie*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk. 2003

4 Mnohojazyčnost Evropské unie

Charta základních práv EU v článku 21 „zakazuje jakoukoliv diskriminaci založenou zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižením, věku nebo sexuální orientaci.“¹⁴

Mnohojazyčnost Evropské unie je jedním z charakteristických rysů obyvatelstva Evropské unie. V celé Unii žije okolo 500 miliónů obyvatel, přičemž nejlidnatějším státem Evropské unie je Německo s více než 82 milióny obyvatel. Mezi největší státy, z pohledu počtu obyvatel, patří Velká Británie a Francie. Naopak nejmenší státem je Malta, kde žije jen něco málo přes 400 tisíc obyvatel.

Velké rozdíly v počtu obyvatel znamenají logicky i velké rozdíly v počtu rodilých mluvčích v jednotlivých jazycích. I když sama Evropská unie se snaží o rovnocenné postavení všech úředních jazyků bez ohledu na to, kolik obyvatel tento jazyk ovládá, v praxi často zjišťujeme, že tomu tak není. Velké množství dokumentů, ať už na webových stránkách jednotlivých orgánů a institucí Evropské unie nebo přímo publikovaných, je dostupné pouze v některých jazycích, především tedy v angličtině, francouzštině nebo němčině.

V článku 24 odst. 3 Konsolidovaného znění Smlouvy o fungování Evropské unie je uvedeno, že: „Každý občan Unie se může písemně obracet v jednom z jazyků¹⁵ uvedených v čl. 55 odst.1 Smlouvy o Evropské unii na každý orgán nebo instituci¹⁶, který je uveden v tomto článku nebo článku 13 Smlouvy o Evropské unii, a má právo obdržet odpověď ve stejném jazyce.“¹⁷ Evropská unie plně podporuje právo na písemný a ústní projev ve vlastním jazyce, ale zároveň usiluje o to, aby stále více občanů Unie dokázalo používat minimálně jeden cizí jazyk. Proto se snaží nejrůznějšími způsoby vybízet své občany, aby se učili cizím jazykům. „Znalost dalšího jazyka (či dokonce několika jazyků) umožňuje přestěhovat se do jiné země a najít si tam práci. Tato

¹⁴ Listina základních práv Evropské unie. 2007. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/dat/32007X1214/htm/C2007303CS.01000101.htm>

¹⁵ Angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, italština, irština, litevština, lotyšština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalština, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština, švédština

¹⁶ Evropský parlament, Evropská rada, Rada, Evropská komise, Soudní dvůr Evropské unie, Evropská centrální banka, Účetní dvůr, Hospodářský a sociální výbor, Výbor regionů

¹⁷ Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie. *Úřední věštník Evropské unie*. 2010. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:cs:PDF>

mobilita na trhu práce pomáhá vytvářet nová pracovní místa a podněcuje růst. Znalost dalších jazyků podporuje rovněž mezikulturní kontakty, vzájemné pochopení a přímou komunikaci mezi jednotlivými občany ve stále se rozšiřující a rozmanitější Unii. ¹⁸

¹⁸ *Řeč pro Evropu, Jazyky v Evropské unii*, Lucemburk: Úřad pro úřední tiskoviny Evropských společenství, 2008

4.1 Jazykový režim Evropské unie

Evropská unie je výjimečná svou mnohojazyčností. Žádná jiná mezinárodní organizace nepoužívá k uzavírání smluv tolik autentických jazyků¹⁹ jako Evropská unie. V současné době Evropská unie používá 23 autentických jazyků. Mnohojazyčnost a fakt, že všechny autentické jazyky jsou si rovny, dokládá *článek 55 odst.1 Konsolidovaného znění Smlouvy o Evropské unii*, který říká, že: „*Tato smlouva je sepsaná v jediném vyhotovení v jazyce anglickém, bulharském, českém, dánském, estonském, finském, francouzském, irském, italském, lotyšském, maďarském, maltském, německém, nizozemském, polském, portugalském, rumunském, řeckém, slovenském, slovinském, španělském a švédském, a všechna znění mají stejnou platnost.*“²⁰ Zároveň je v tomto článku v odst.2 uvedeno, že: „*Tato smlouva může být rovněž přeložena do jakéhokoliv jazyka určeného členskými státy z těch jazyků, jež jsou podle ústavního řádu těchto členských států úředními jazyky na jejich celém území nebo jeho části. Dotyčný členský stát předá ověřený opis těchto překladů, který bude uložen v archivu Rady.*“²⁰

Právní úprava Evropské unie rozlišuje tři různé skupiny jazyků – autentické, úřední a pracovní. Od roku 2007 jsou úřední jazyky totožné s jazyky autentickými, kdy byla mezi autentické jazyky přijata Irština, která do té doby byla pouze úředním jazykem. Dle právní úpravy Evropské unie jsou mezi pracovní jazyky řazeny všechny úřední jazyky. V praxi se ale často setkáváme s tím, že některé pracovní jazyky jsou používány více než ostatní. Jedná se především o angličtinu, němčinu a francouzštinu.

Každý z úředních jazyků EU má přidělenou svou vlastní zkratku, která vychází z názvu jazyka v něm samém. Všechny oficiální dokumenty, které existují, jsou dostupné ve všech úředních jazycích a při oficiálních zasedáních orgánů se používá simultánního tlumočení do všech těchto jazyků. *Článek č. 3 Nařízení o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství* uvádí, že: „*texty zasílané orgánem členského státu nebo osobně podléhající jurisdikci členského státu se sepisují v jazyce tohoto členského státu.*“²¹ V takovýchto případech je závazná pouze daná jazyková verze.

¹⁹ Jazyky, které jsou používány při uzavírání mezinárodních smluv a také se používají pro komunikaci v rámci jednotlivých orgánů Evropské unie.

²⁰ Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii. *Úřední věstník Evropské unie*. 2010. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:020:cs:PDF>

²¹ Nařízení č.1 O užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství. *Úřední věstník Evropské unie*. 2007. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/consleg/1958/R/01958R0001-20070101-cs.pdf>

Pokud se ale jedná o nařízení a jiné obecně závazné texty, vyhotovují se ve všech jazykových verzích a všechny jsou závazné.

Evropská unie je v současné době tvořena 27 členskými státy s 23 úředními jazyky. Příčinou toho, že Evropská unie má méně úředních jazyků než je členských států je to, že Německo a Rakousko užívají společný úřední jazyk, tedy němčinu, Řecko a Kypr mají společnou řečtinu, Belgie a Lucembursko používají jazyky svých sousedů, tedy francouzštinu, němčinu a nizozemštinu. Pokud se stane členem nový stát, Rada ministrů rozhodne o přijetí nového úředního jazyka tak, aby bylo umožněno všem občanům bez rozdílu komunikovat s evropskými institucemi ve svém jazyce.

V současné době jsou úředními jazyky Evropské unie uznávány následující jazyky: nizozemština, italština, němčina, francouzština, dánština, angličtina, řečtina, portugalština, španělština, švédština, finština, litevština, lotyština, estonština, maďarština, polština, slovinština, slovenština, čeština, maltština, irština, rumunština, bulharština.²² Zvláštní postavení mají od roku 2006 jazyky: baskičtina, katalánština a galicijština, které tvoří tzv. podmnožinu úředních jazyků. Jedná se o další uznávané úřední jazyky v jednotlivých státech a překlady do těchto jazyků mají na starosti národní vlády.²³

Velký význam je mnohojazyčnosti Evropské unie přikládán od roku 2004, kdy přistoupilo do Evropské unie celkem 10 nových států a s nimi muselo být přijato i 9 nových úředních jazyků. Do roku 2007 se počet úředních jazyků z původních 11 před rokem 2004 více než zdvojnásobil na konečných 23.

Většina úředních jazyků Evropské unie patří do skupiny jazyků indoevropských, *„jejímiž hlavními větvemi jsou germánské, románské, slovanské a keltské jazyky.“*²³ Výjimku tvoří finština, maďarština a estonština, které patří do skupiny ugrofinských jazyků.

Dále se na území Evropské unie vyskytuje velké množství regionálních a menšinových jazyků. Velká většina z nich patří do jedné ze dvou skupin jazyků. Výjimku tvoří baskičtina, kterou se mluví na francouzsko-španělské hranici, jejíž původ není dodnes zcela jasný.

²² Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii. *Úřední věstník Evropské unie*. 2010. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:020:cs:PDF>

²³ *Řeč pro Evropu, Jazyky v Evropské unii*, Lucemburk: Úřad pro úřední tiskoviny Evropských společenství, 2008

4.2 Nejpoužívanější jazyky EU

Jazykem s největším množstvím rodilých mluvčích je s přibližně 90 milióny mluvčích němčina. Další velké zastoupení rodilých mluvčích mají angličtina, italština a francouzština, následované španělštinou a polštinou.²⁴

Jak uvádí Řeč pro Evropu „38% občanů EU používá angličtinu jako svůj první cizí jazyk, což znamená velký náskok angličtiny jako nejpoužívanějšího jazyka Evropské unie před němčinou a ostatními jazyky. Přibližně 14% občanů EU uvádí jako svůj první cizí jazyk francouzštinu nebo němčinu.“²⁵ Tuto dominanci angličtiny nad ostatními jazyky potvrdil i příchod 12 nových států mezi léty 2004 a 2007. Všechny tyto nově přijaté státy jsou si velmi podobné v tom, že jejich úřední jazyky mají velmi malé množství rodilých mluvčích a proto je v těchto zemích větší samozřejmostí fakt, že kromě svého rodného jazyka je nutné ovládat alespoň jeden cizí jazyk. Velmi populárním cizím jazykem je v těchto zemích němčina, která se díky vstupu těchto nových států dostala na stejnou úroveň jako francouzština. Naprostá většina občanů – tedy více než 90% z těchto zemí tvrdí, že kromě svého mateřského jazyka dokáží ovládat na komunikativní úrovni alespoň jeden cizí jazyk. Naopak naprostá většina Britů a Irů – tedy více než 70% uvádí, že kromě své mateřštiny nedokáží ovládat jiný jazyk na komunikativní úrovni.²⁶

Z průzkumu Eurobarometru vyplynulo, že 28% dotázaných ovládá kromě svého rodného jazyka ještě další dva cizí jazyky. Naopak se také ukázalo, že v Irsku, Itálii, Maďarsku, Portugalsku, Rumunsku, Španělsku a Velké Británii více než polovina obyvatel nezná žádný další jazyk. Většina Euroobčanů (více než 88%) se zároveň domnívá, že znalost alespoň jednoho cizího jazyka je velmi užitečná.²⁵

To, že je angličtina nepoužívanějším prvním cizím jazykem v Evropské unii, je způsobeno také tím, že angličtina je pro většinu občanů Evropské unie velmi srozumitelná a je vcelku jednoduché se jí naučit. Oproti většině úředních jazyků Evropské unie prakticky nemá pády, má velmi jednoduché časování a téměř každý je schopen se tento jazyk naučit alespoň tak, aby byl schopen v tomto jazyce komunikovat na základní úrovni.

²⁴ *Europeans and their languages* [online]. 2012 [cit. 28.3.2013]. Special eurobarometr 386. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf

²⁵ *Řeč pro Evropu, Jazyky v Evropské unii*, Lucemburk: Úřad pro úřední tiskoviny Evropských společenství, 2008.

4.3 Postavení regionálních a menšinových jazyků

Kromě 23 úředních jazyků Evropská unie uznává velké množství regionálních a menšinových jazyků, které se na jejím území vyskytují. Jejich počet se pohybuje okolo 60 a odhaduje se, že těmito jazyky hovoří více než 50 miliónů obyvatel Evropské unie.

Regionální a menšinové jazyky bychom mohli rozdělit do tří kategorií:²⁶

- jsou to jazyky, které se používají v daném regionu a jsou pro něj specifické a zároveň nejsou v žádné členské zemi Evropské unie převládajícím jazykem. Daný region se může nacházet na území jednoho státu nebo se může jednat o region přeshraniční. Mezi tyto jazyky bychom mohli zařadit baskičtinu, bretonštinu, fríštinu, katalánštinu, sardinštinu a welštinu.
- jazyky, které používá menšina v jedné z členských zemí EU a které jsou zároveň úředním jazykem jiné členské země. Sem bychom mohli zařadit např. němčinu, kterou hovoří menšina v jižním Dánsku, francouzštinu, která se používá v regionu Vallée d'Aoste v severní Itálii, a maďarštinu, kterou hovoří menšina na jižním Slovensku.
- jazyky, pro které se nedá určit region, kde by se tyto jazyky používaly. Především se jedná o jazyky romských a židovských komunit, které se vyskytují v různých koutech Evropské unie.

Je důležité připomenout, že do skupiny regionálních a menšinových jazyků nemůžeme zařadit dialekty jednotlivých úředních jazyků.

Kromě původních jazyků, které se na území Evropské unie vyskytují odjakživa, se zde nachází i velká skupina jazyků nepůvodních. Většina těchto jazyků však na území Evropské unie nemá oficiální postavení. Evropská unie však jednotlivým komunitám poskytuje finanční prostředky na to, aby bylo možné tyto lidi co možná nejrychleji začlenit do společnosti. Mezi nejrozšířenější nepůvodní jazyky patří turečtina (velké komunity můžeme najít v Německu, Belgii a Nizozemsku), maghrebská

²⁶ *Řeč pro Evropu, Jazyky v Evropské unii*, Lucemburk: Úřad pro úřední tiskoviny Evropských společenství, 2008.

arabština (především ve Španělsku, Francii a Belgii), urdština, bengálština a hindština (ve Spojeném království).²⁷

Evropská unie se všemožnými prostředky snaží podporovat u svých občanů touhu po vzdělávání a učení se cizím jazykům. Ať už finanční podporou různých sdružení a organizací, které poskytují jazykové vzdělávací kurzy, nebo se různými způsoby snaží zvyšovat povědomí veřejnosti o jazycích, které se v Evropě používají. Takovým příkladem by mohl být Evropský den jazyků, který se slaví každoročně 26. září. „*Evropský den jazyků vyzdvihuje jazykovou rozmanitost jako jednu ze silných stránek Evropy a vybízí k celoživotnímu učení se jazykům ve škole i mimo ni.*“²⁷

²⁷ *Řeč pro Evropu, Jazyky v Evropské unii*, Lucemburk: Úřad pro úřední tiskoviny Evropských společenství, 2008.

4.4 Proces zpřístupnění dokumentů do jednotlivých jazyků

Překlad veškerých právních aktů a komunikaci s veřejností ve všech třiatdvaceti úředních jazycích zajišťuje tlumočnický a překladatelský servis. Na jeho fungování společně s fungováním Generálního ředitelství pro tlumočení dohlíží od roku 2007 komisař pro mnohojazyčnost.

Aby mohli být jednotlivé dokumenty co nejefektivněji přeloženy do všech úředních jazyků, používá Evropská unie následující postup. Pro zjednodušení celého procesu je pro vypracování dokumentu použit jeden ze tří nejpoužívanějších pracovních jazyků, tedy angličtina, francouzština nebo němčina. Z tohoto jazyku se posléze vytvářejí překlady do všech 23 úředních jazyků. V případě, že je některý z dokumentů předložen v jiném jazyce, je tento dokument nejprve přeložen do jednoho ze tří pracovních jazyků a poté se překládá do všech ostatních. V praxi to znamená, že dokument předložený např. v češtině se nepřekládá přímo do španělštiny, ale nejprve je přeložen do angličtiny a z té se teprve překládá do španělštiny. Tento postup snižuje celkové nároky na překladatele a jejich schopnosti. Jedním z neobtížnějších úkolů překladatelů a tlumočnicků je nalezení správných ekvivalentů v jednotlivých jazycích pro dané termíny.

Mnohojazyčná struktura celé Evropské unie se zcela vymyká veškerým standardům mezinárodních organizací. Tato rozmanitost s sebou přináší mnohé problémy v komunikaci a také se prodlužuje doba při přijímání rozhodnutí. Jazyková rozmanitost uvnitř komise se odráží i v personálním složení administrativy, neboť jak uvádí Fiala a Pitrová „*nadřazení včetně komisařů preferují komunikaci v určitých jazycích.*“²⁸ Což znamená, že se v praxi můžeme často setkat s tím, že některé jazyky jsou více používány, než ty ostatní.

²⁸ Fiala, P. *Evropská unie*. Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010.

5 Webové stránky Evropského veřejného ochránce práv

Tato část práce bude zaměřena na popis vizuální podoby webových stránek Evropského veřejného ochránce práv a na jejich strukturu. Ráda bych se více zaměřila na popis funkce *Průvodce stížnostmi*, která je společně s funkcí *Žádost o informace* jednou z klíčových funkcí celého webu.

V této části se také více zaměřím na porovnání dostupnosti dokumentů v ostatních úředních jazycích Evropské unie.

5.1 Struktura webových stránek Evropského veřejného ochránce práv

Oficiální webové stránky Evropského veřejného ochránce práv najdeme na internetové adrese www.ombudsman.europa.eu. Po zadání této adresy do internetového prohlížeče se nám objeví úvodní stránka, které dominuje nové modrožluté logo a anglický nápis European Ombudsman. Na zbytku stránky se nachází nabídka ostatních úředních jazyků, které jsou abecedně seřazeny. Zde si tedy můžeme zvolit, v jakém jazyce si přejeme stránky prohlížet. Ke každé zkratce daného úředního jazyka je připojen oficiální překlad v daném jazyce. V češtině se oficiálně používá výraz Evropský veřejný ochránce práv, ve španělštině je to potom výraz Defensor del Pueblo Europeo. Už po shlédnutí úvodní stránky je nám jasné, že v praxi je angličtina nadřazeným jazykem nad všemi ostatními. A ačkoli by si měly být všechny úřední

jazyky rovny, lze předpokládat, že počet dokumentů dostupných v angličtině bude vyšší než v jiných jazycích.

Po zvolení daného úředního jazyka se dostáváme na hlavní stránku, kde je nám nabídnut článek, který poskytuje veškeré základní informace o postu Evropského veřejného ochránce práv a jeho pravomocích. Celý článek je podpořen krátkým videoklipem, který je sice podložen anglickou písní, ale veškeré titulky, které se v klipu vyskytují, jsou uvedeny v námi zvoleném jazyce. Dále v horní části stránky nalezneme již zmiňovaného průvodce stížnostmi a průvodce žádostmi o informace, kterým se budu věnovat podrobněji v další části práce. Ve spodní části úvodní stránky nalezneme nejnověji vložené dokumenty z oblasti otevřených případů, shrnutí uzavřených případů a tiskových zpráv. Pravý sloupec stránek je věnován nejaktuálnějším událostem souvisejícím s činností Evropského veřejného ochránce práv, které právě proběhly nebo jsou v nejbližší době v plánu.

Jednotlivé dokumenty jsou na webových stránkách rozděleny do pěti kategorií: *K Vaším službám*, *Činnosti*, *Tisk*, *Případy*, *Zdroje*. Oddíly *K Vaším službám*, *Činnosti* a *Zdroje* jsou ještě navíc rozděleny do dvou podkategorií. První z nich – ta větší – souvisí přímo s činností Evropského veřejného ochránce práv, ale jelikož Evropský veřejný ochránce práv spolupracuje i s dalšími orgány (především s národními veřejnými ochránci práv), je druhá podkategorie věnována právě jim.

5.2 K Vaším službám

V kategorii *K Vaším službám* můžeme najít především dokumenty, které poskytují základní informace pro občany Evropské unie. Najdeme zde mnoho užitečných dokumentů, které občanům radí, na koho a jak se v případě nějakého problému obrátit. Můžeme v této kategorii najít např. Informační leták pro podniky a organizace, formulář stížnosti nebo dokument, který nám sděluje, kdo tvoří tým Evropského veřejného ochránce práv. Velmi zajímavou součástí tohoto oddílu tvoří kolonka s názvem *nábor pracovníků/Stáže*, kde je nám podrobněji vysvětleno, jakým způsobem probíhá obsazování jednotlivých volných pracovních pozic. Také jsou zde poskytnuty informace pro uchazeče o stáže u Evropského veřejného ochránce práv, které jsou nabízeny především absolventům právnických fakult. Také je zde uvedeno, že „*nutnou podmínkou pro stážisty u veřejného ochránce práv je velmi dobrá znalost angličtiny. Žádosti proto musejí být předloženy v angličtině. Ze stejných důvodů jsou*

dokumenty, které se týkají žádostí o stáże, k dispozici pouze v angličtině.“²⁹ Jelikož se v této kategorii nacházejí dokumenty poskytující většinou velmi důležité informace, je většina těchto dokumentů dostupná ve všech úředních jazycích Evropské unie.

5.3 Činnosti

V kategorii *Činnosti* se nacházejí dokumenty související s konkrétními činnostmi, které Evropský veřejný ochránce práv v daném roce vykonal. Můžeme zde vyhledat kalendář činností, projevy nebo výroční zprávy ze všech let od vzniku instituce Evropského veřejného ochránce práv. V tomto oddílu se již nachází větší procento dokumentů, které nejsou dostupné ve všech úředních jazycích, především se jedná o podkapitolu projevy a starší výroční zprávy. Tyto zprávy jsou však dostupné v příslušných jazycích od roku, ve kterém daná země přistoupila do Evropské unie.

5.4 Tisk

V kategorii *Tisk* nalezneme veškeré dokumenty, které souvisejí s komunikací s médii, neboť jak je uvedeno v úvodu této kategorie: *„veřejný ochránce práv si uvědomuje, jak důležitou úlohu média hrají při utváření veřejného mínění, obohacování diskuse a zvyšování viditelnosti jeho služeb ve všech členských státech EU.“*³⁰[16]

Největší zastoupení mají v této kategorii tiskové zprávy, ale můžeme zde najít i přehledy případů či výsledky ze statistik a průzkumů.

Ovšem většina těchto dokumentů, ať už se jedná o tiskové zprávy nebo přehledy případů, je dostupná pouze ve třech pracovních jazycích, kterými jsou: angličtina, francouzština a němčina. Výjimku tvoří pouze dokumenty týkající se statistik a průzkumů, které jsou dostupné ještě navíc ve španělštině a italštině. Ve všech třech mnou zvolených úředních jazycích jsou dostupné pouze dva dokumenty. Prvním z nich je dokument popisující nově vzniklou podobu loga a druhým je životopis současného Evropského veřejného ochránce práv, kterým je Nikiforos Diamandouros. Životopis jeho předchůdce Jacoba Södermana, který zastával funkci Evropského veřejného ochránce práv v letech 1995-2003, je dostupný pouze v jazycích zemí, které byly v daných letech členy Evropské unie, tzn., že v češtině se tento dokument nevyskytuje.

²⁹ Stáže: Předpisy a formuláře přihlášky (právo). *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 25.3.2013]. Dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/recruitment.faces>

³⁰ Tisk: Úvod. *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 21.3.2013]. Dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/press/home.faces>

5.5 Případy

Kategorie *Případy* obsahuje mimo jiné vyhledávač případů, kde si pomocí různých filtrů můžeme vyhledat konkrétní případy. Samotný vyhledávač je dostupný ve všech úředních jazycích, ovšem většina dokumentů týkajících se jednotlivých případů je dostupná pouze v angličtině, případně ještě v němčině nebo francouzštině.

Dále můžeme v této kategorii najít otevřené případy a to vždy podle měsíce a roku, ve kterém byly otevřeny. Velmi zajímavou kategorií tvoří shrnutí uzavřených případů, kde je většina dokumentace dostupná ve všech úředních jazycích. V této kategorii je také možné vyhledat dokumenty, které se vztahují k šetřením vedeným z vlastního podnětu, nebo sbírku rozhodnutí.

5.6 Zdroje

Poslední kategorii tvoří kolonka *Zdroje*, která obsahuje především dokumenty související se vznikem a fungováním postu Evropského veřejného ochránce práv. Vyskytují se zde především základní legislativní dokumenty upravující statut Evropského veřejného ochránce práv. Můžeme zde najít např. Prováděcí ustanovení, Evropský kodex řádné správní praxe nebo prohlášení o vedlejších příjmech. Veškeré tyto základní dokumenty jsou dostupné ve všech úředních jazycích Evropské unie.

Dále se v této kategorii nacházejí odkazy na historické dokumenty. Především se jedná o dokumenty z období před podepsáním Smlouvy o Evropské unii a dokumenty z období po podepsání Smlouvy o Evropské unii. Většina těchto dokumentů je dostupná pouze v angličtině.

5.7 Interaktivní průvodce podáním stížnosti k Evropskému veřejnému ochránci práv

V úvodu celého interaktivního průvodce je uvedena velmi důležitá informace. „Pokud jste občanem členského státu Unie nebo v členském státu máte bydliště, můžete podat stížnost evropskému veřejnému ochránci práv. Podnik, sdružení a jiné orgány se sídlem v Unii mohou rovněž podat stížnost k veřejnému ochránci práv.“³¹ Průvodce podáním stížnosti je dostupný ve všech úředních jazycích. Pomocí série nejrůznějších otázek, na které se většinou odpovídá ano nebo ne, je možné podat stížnost přímo pomocí internetu. Pokud na některou z otázek odpovíme záporně, je nám dána rada, jak dále postupovat. Např.: pokud na otázku „Obrátili jste se již na dotčený orgán nebo instituci EU, například dopisem, abyste dosáhli nápravy?“³², odpovíme záporně, je nám dána rada, abychom se obrátili na dotčený orgán nebo instituci v případě, že budeme chtít tuto záležitost i nadále řešit. Zároveň je v poznámce uvedeno že: „Informace v tomto interaktivním průvodci mají jen orientační charakter. Jestliže si stále nejste jisti, kam se máte se svou stížností obrátit, nebo pokud se přes podaná doporučení domníváte, že předmět Vaší stížnosti lze řešit na evropské úrovni, obraťte se na evropského veřejného ochránce práv.“³⁴ Na stejném principu funguje i interaktivní průvodce žádosti o informace. Po zodpovězení série otázek se dostáváme k požadovaným informacím o jednotlivých národních veřejných ochráncích práv. V těchto případech jsou nám poskytnuty základní informace o daném veřejném ochránci práv, sídlo, telefonní kontakt a odkaz na konkrétní webové stránky. V případě, že nežádáme informace o veřejných ochráncích práv, je nám opět poskytnuta rada, kam se můžeme obrátit. Např. pokud na otázku „Týká se Vaše žádost některého z veřejných ochránců práv, nebo záležitosti Evropské unie?“³⁴, odpovíme, že se naše žádost týká záležitosti Evropské unie, následuje další otázka, ve které je nutné zvolit, o které instituci žádáme informace. Pokud zvolíme např. Petiční výbor Evropského parlamentu, je nám poskytnuta rada, abychom se obrátili na webové stránky Petičního výboru Evropského parlamentu a zároveň je nám poskytnut odkaz na tyto stránky.

³¹ K Vaším službám: Evropský veřejný ochránce práv vyšetřuje stížnosti o nesprávných úředních postupech v institucích a orgánech Evropské unie. *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 21.3.2013]. Dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/home/faces>

³² Interaktivní průvodce: Otázka č.1. *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit.21.3.2013]. Dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/interactiveguide.faces>.

6 Dostupnost dokumentů v češtině, ve španělštině a v angličtině na webových stránkách Evropského veřejného ochránce práv

Podle Lisabonské smlouvy mají všichni občané Evropské unie, kromě jiných práv, také „petiční právo k Evropskému parlamentu, právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv a právo obracet se na orgány a poradní instituce v jednom z jazyků Smluv a obdržet odpověď ve stejném jazyce.“³³

Tato kapitola tvoří samotné jádro celé práce. Jedná se o prozkoumání webových stránek Evropského veřejného ochránce práv do hloubky a srovnání dostupnosti dokumentů v češtině, španělštině a angličtině.

Základním úkolem bylo detailní prozkoumání webových stránek Evropského veřejného ochránce práv a vytvoření tabulek dostupnosti dokumentů v jednotlivých jazycích na internetové adrese www.ombudsman.europa.eu.

Podle vzoru webových stránek jsem jednotlivé dokumenty rozdělila do pěti skupin, kterými jsou:

- Dokumenty nacházející se v kategorii *K Vaším službám*
- Dokumenty vztahující se k činnosti Evropského veřejného ochránce práv
- Dokumenty určené pro komunikaci s médii
- Dokumenty vztahující se k jednotlivým případům
- Dokumenty nacházející se v kategorii *Zdroje*

Po otevření příslušné skupiny dokumentů jsem v horní části stránky vždy zvolila daný jazyk, ve kterém jsem chtěla stránky prozkoumávat. Pokud je totiž určitý dokument dostupný ve zvoleném jazyce, jeho název se nám v tomto jazyce objeví. Ostatní dokumenty, respektive jejich nadpisy, které v tomto jazyce nejsou dostupné, se ve většině případů ukazují v angličtině a to i v případě, že jsou tyto dokumenty dostupné i v jiných úředních jazycích. Opět se nám tedy v praxi potvrzuje fakt, že angličtina převládá nad ostatními úředními jazyky. Pokud dokument není dostupný

³³ Konsolidovaná znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie. In: *Lisabonská smlouva*. 2009. Dostupné z: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/08/st06/st06655-re07.cs08.pdf>

v angličtině, což se stává jen výjimečně, je tento dokument z pravidla dostupný v jiném z pracovních jazyků, tedy v němčině nebo francouzštině.

Poté, co jsem si zvolila příslušný jazyk, bylo nutné pečlivě spočítat veškeré dokumenty a určit jejich dostupnost v jednotlivých jazycích. Tato čísla jsem pro větší přehlednost vložila do tabulek, kde je možné snadno porovnat dostupnost dokumentů v jednotlivých jazycích. Dále jsem na závěr každé tabulky uvedla procentuální podíl dokumentů v jednotlivých jazycích pro každou ze čtyř kategorií. Na závěr jsem vytvořila tabulku, která obsahuje celkový počet dokumentů, které se nacházejí na webových stránkách Evropského veřejného ochránce práv, a opět je zde uveden procentuální podíl v jednotlivých jazycích.

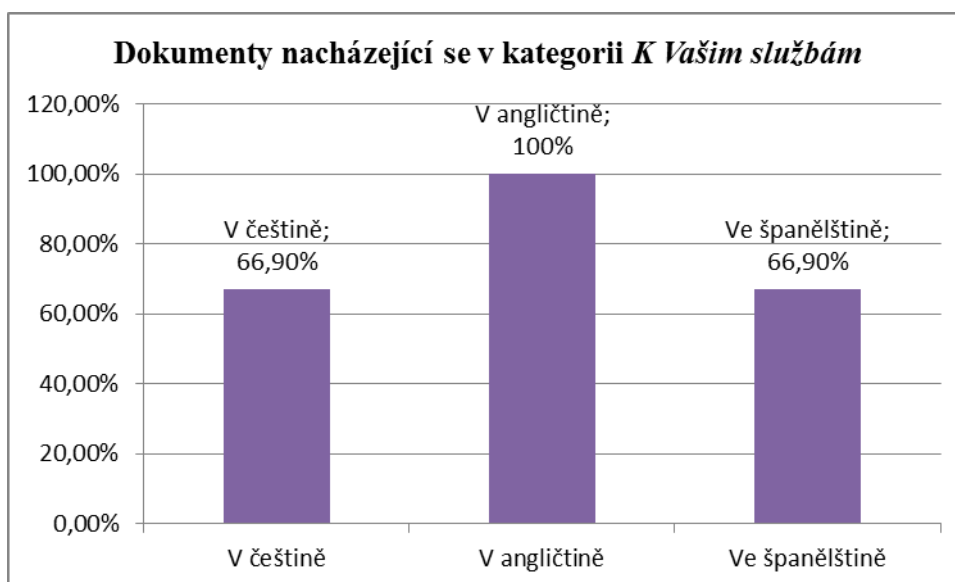
S oficiálními stránkami Evropského veřejného ochránce práv jsem pracovala v období od 15.2.2013 do 20.3.2013.

6.1 Dokumenty nacházející se v kategorii *K Vaším službám*

Dokumenty, které se nacházejí v kategorii *K Vaším službám*, jsem rozdělila do dvou skupin.

První skupina je tvořena dokumenty, které přímo souvisejí s Evropským veřejným ochráncem práv. Jedná se o velmi malé množství dokumentů, které jsou ve většině případů dostupné v podobě html. souborů. Velmi často je u těchto souborů také možnost stažení ve formátu pdf. Jelikož se v těchto dokumentech vyskytují základní informace o tom, jakým způsobem nám může Evropský ochránce práv pomoci, je většina těchto dokumentů dostupných ve všech třech zvolených jazycích. Jedinou výjimku tvoří podkategorie *Nábor pracovníků/stáže*, kde jsou veškeré podrobnější informace a různé formuláře dostupné pouze v angličtině. Toto podrobněji popisuje tabulka č.1.

Druhou skupinu tvoří dokumenty, které souvisejí s činností Evropské sítě veřejných ochránců práv. Tato skupina dokumentů je tvořena především různými kontakty. Ať už na Národní veřejné ochránce práv v členských nebo kandidátských zemích, nebo odkaz na webové stránky Petičního výboru Evropského parlamentu. V této skupině můžeme najít také *Interaktivního průvodce podáním stížnosti* (viz výše).

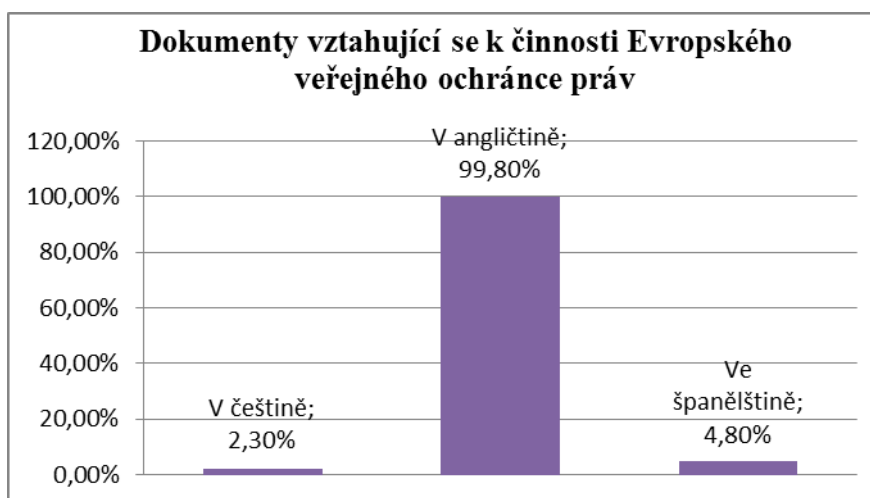

6.2 Dokumenty vztahující se k činnosti Evropského veřejného ochránce práv

Dokumenty nacházející se v kategorii *Činnosti* mají většinou podobu html. souborů. Jedinou výjimku tvoří výroční zprávy, které jsou dostupné ve formátu pdf.

Z tabulky č.2 je patrné, že z celkového počtu 920 dokumentů je naprostá většina dostupná v angličtině. Dostupnost těchto dokumentů ve španělštině a v češtině je mnohem menší. Dostupné ve všech třech jazycích jsou pouze základní dokumenty jako je úvodník, kde se můžeme dočíst o nové vizuální podobě internetových stránek a jejich struktuře, a výroční zprávy. Tyto zprávy jsou dostupné zpětně od roku 1995, ovšem zprávy staršího data nejsou dostupné v češtině, neboť v těchto letech Česká republika ještě nebyla členem Evropské unie. V češtině jsou tedy dostupné výroční zprávy až od roku 2004.

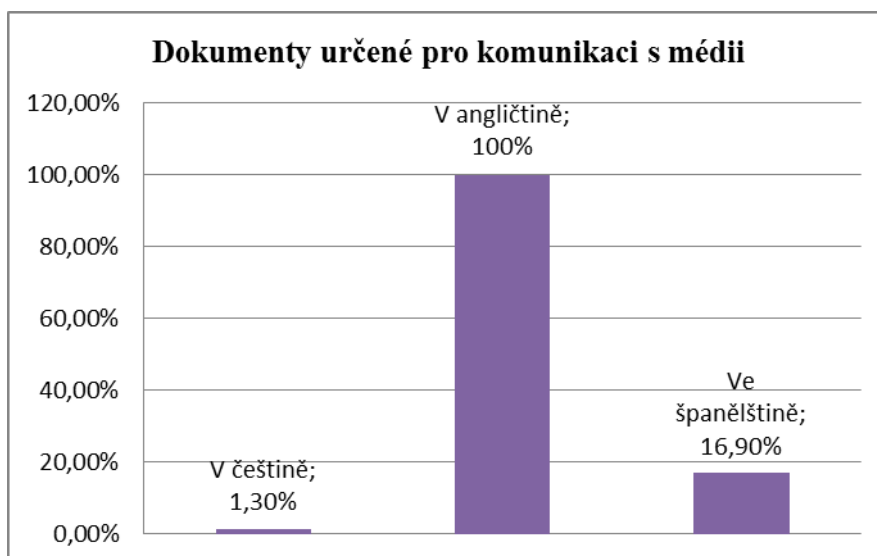
Dostupnost dokumentů ve všech třech jazycích je velmi malá. Z 920 dokumentů je 99,8% dostupných v angličtině. Dokumentů dostupných ve španělštině a češtině je podstatně méně, konkrétně 4,8% je dostupných ve španělštině a pouhá 2,3% v češtině.

6.3 Dokumenty určené pro komunikaci s médii

Veškeré dokumenty, které jsou určené pro komunikaci s médii, najdeme v kategorii *Tisk*. Pro tyto dokumenty je charakteristická podoba souborů v html. Jedinou výjimku tvoří tiskové zprávy, které je opět možné stáhnout také ve formátu pdf.

V této skupině dokumentů, kterou podrobněji popisuje tabulka č.3, je nejméně zastoupený podíl dokumentů v češtině. Z celkového počtu 391 dokumentů je pouhých 5 dokumentů, což je 1,3%, dostupných v češtině. Naopak je v této skupině zastoupený největší podíl dokumentů ve španělštině, 16,9%. Největší zastoupení ve španělštině mají tiskové zprávy, kde je z celkového počtu 332 dostupných 49 také ve španělštině. Naopak v češtině je v této podkategorii dostupný pouze jeden dokument. U tiskových zpráv totiž platí, že jsou dostupné v daném jazyce pouze v tom případě, že se zpráva týká dané země. Pokud tomu tak není, je nám daná zpráva opět nabídnuta v angličtině, což opět znamená, že největší podíl zaujímají dokumenty dostupné v angličtině, v této části to konkrétně činí 100%.

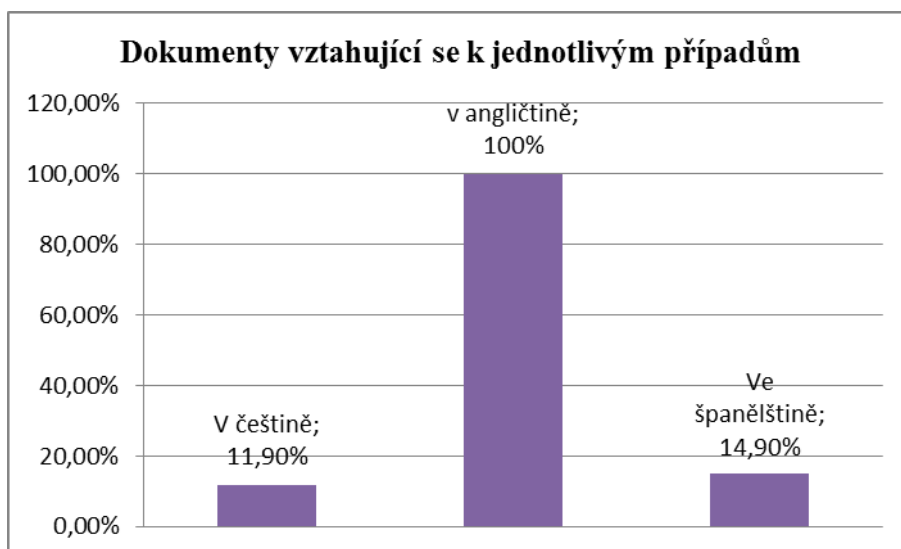

6.4 Dokumenty vztahující se k jednotlivým případům

Z hlediska významnosti by tato skupina měla být jednou z nejdůležitějších, neboť uzavřené případy nebo případy, které jsou právě v procesu, nám můžou sloužit jako jakýsi vzor pro řešení situace, ve které jsme se právě ocitli. Proto lze očekávat, že většina dokumentů bude dostupná ve všech třech jazycích přibližně ve stejném poměru.

Toto pravidlo platí pouze u shrnutí uzavřených případů, kdy je z celkového počtu 455 dokumentů dostupných 455 v angličtině a 396 v češtině a španělštině, což nám podrobněji popisuje tabulka č.4. Rozdíl mezi těmito dvěma čísly tvoří shrnuté případy za poslední rok, neboť dokumenty se nejprve uvádějí v angličtině a až časem se překládají do ostatních úředních jazyků, takže lze předpokládat, že se v brzké době tato čísla vyrovnají.

Z ostatních dokumentů je většina opět dostupná pouze v angličtině. V češtině a španělštině je dostupné jen zanedbatelné množství dokumentů. Konkrétně je opět 100% dokumentů dostupných v angličtině, 14,9% ve španělštině a 11,9% v češtině. Je to tedy skupina dokumentů, kde můžeme najít největší zastoupení dokumentů dostupných v češtině.

6.5 Dokumenty nacházející se v kategorii **Zdroje**

Veškeré dokumenty, které se vyskytují v této kategorii, se vztahují ke vzniku a fungování postu Evropského veřejného ochránce práv. Tyto dokumenty bychom mohli rozdělit na dvě skupiny.

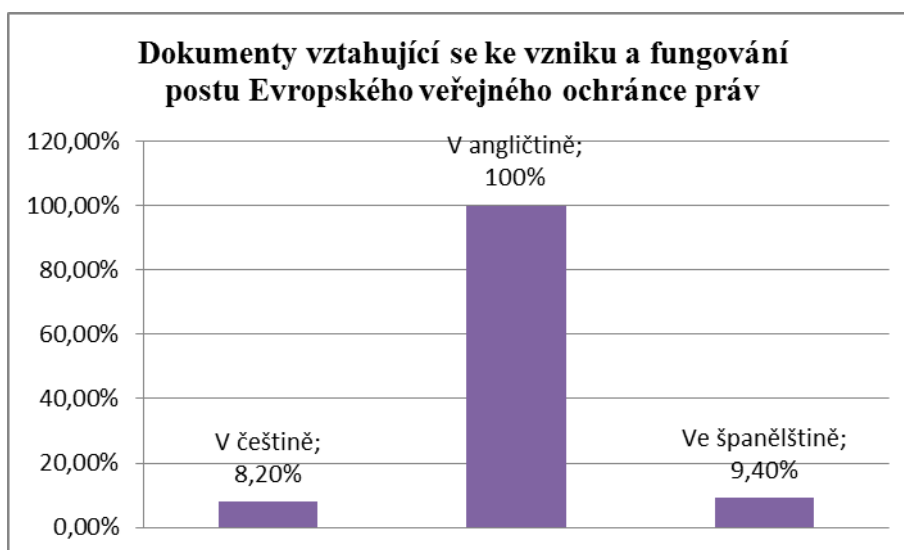
První skupinu tvoří základní legislativní dokumenty, z kterých vychází fungování instituce Evropského veřejného ochránce práv. Tyto dokumenty jsou dostupné ve všech úředních jazycích Evropské unie, tedy i v angličtině, španělštině a češtině. Tyto dokumenty mají většinou podobu html. souborů.

Druhou skupinu tvoří různé ostatní a historické dokumenty. Většinou se jedná o odkazy na další internetové stránky a většina těchto dokumentů je dostupná pouze v angličtině.

Zvláštní podkategorii tvoří kolonka *volby*, kde jsme po zvolení této kolonky odkázáni na jiné webové stránky. Všechny tyto stránky jsou ale dostupné ve všech třech jazycích.

Z celkového počtu dokumentů v této kategorii, včetně třech odkazů na jiné webové stránky, je 100% dokumentů dostupných v angličtině, 8,2% v češtině a 9,4 % ve španělštině.

Ani v této kategorii není tedy většina dokumentů dostupných ve všech třech úředních jazycích. Ovšem většina základních legislativních dokumentů, tedy těch nejdůležitějších, je dostupná ve všech úředních jazycích.

6.6 Shrnutí

Z celkového počtu 5 387 dokumentů, které se nacházejí na webových stránkách Evropského veřejného ochránce práv, je naprostá většina, tedy 5 385 dokumentů dostupná pouze v angličtině. Čili pouze dva dokumenty nejsou dostupné v angličtině. Jedná se o dokumenty, které souvisí s dohodou mezi Španělským královstvím a Evropským veřejným ochráncem práv. Tyto dva dokumenty jsou dostupné pouze ve španělštině a francouzštině.

Ve španělštině a v češtině je tato dostupnost mnohem menší. Konkrétně je ze všech dokumentů 9,37% dostupných v češtině. Ve španělštině je těchto dokumentů dostupných nepatrně více, tedy 13,16%. Fakt, že je ve španělštině dostupné větší množství dokumentů, je pravděpodobně způsoben tím, že Španělsko je členem Evropské unie déle než Česká republika.

Dostupné ve všech jazycích jsou většinou pouze základní dokumenty, které jsou podle tvůrců webových stránek Evropského veřejného ochránce práv těmi nejdůležitějšími pro občany Evropské unie. To potvrzuje i fakt, že ve skupině dokumentů, které se vztahují k shrnutí uzavřených případů, je z celkového počtu 455 dokumentů naprostá většina (celkem 396) dostupná i v češtině a španělštině.

Pro hlubší prozkoumání je zapotřebí znát alespoň jeden ze tří pracovních jazyků, nejlépe angličtinu. Opět se potvrzuje pravidlo, že právní základ a praxe tvoří dvě naprosto odlišné roviny. Ačkoli Evropská unie vychází z faktu, že všechny jazyky jsou si rovny, v praxi neustále dochází k častějšímu používání angličtiny, případně ještě němčiny a francouzštiny, oproti ostatním úředním jazykům.

Špatná dostupnost dokumentů v jiných jazycích než je angličtina, němčina nebo francouzština by mohlo být jedním z důvodů toho, že *„zhruba jen jedna čtvrtina podání se týká záležitostí, v nichž může ombudsman jednat,“* a že *„informovanost evroobčanů o posláních jednotlivých evropských institucí je na poměrně nízké úrovni.“*³⁴

Kdyby tedy ze strany orgánů a institucí Evropské unie došlo ke zlepšení dostupnosti dokumentů ve všech úředních jazycích, pravděpodobně by se zvýšila i informovanost občanů Unie. Tím by se mohlo předejít zbytečnému zahlcování orgánů a institucí stížnostmi, které nespádají do jejich kompetence. Tímto krokem by bylo

³⁴ Blahož, J. a kol. *Ústavní právo Evropské unie*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2003.

možné ušetřit velké množství peněz. Ušetřené peníze by se mohly investovat právě do překladů nebo na podporu výuky cizích jazyků v jednotlivých zemích Unie.

7 Závěr

Tématem této bakalářské práce byl jazykový režim Evropské unie v praxi. Hlavním cílem bylo porovnat dostupnost dokumentů v češtině, angličtině a španělštině na webových stránkách Evropského veřejného ochránce práv. Před samotnou analytickou částí bylo stručně představeno členění orgánů a institucí Evropské unie a zařazení instituce Evropského veřejného ochránce práv mezi ně. Poté byla část práce věnována vzniku a fungování Evropského veřejného ochránce práv. Další část práce se zabývala kulturní a jazykovou rozmanitostí Evropské unie. Samotné jádro práce bylo rozděleno do dvou částí. První z nich byla věnována rozboru struktury webových stránek Evropského veřejného ochránce práv a ve druhé byl proveden analytický rozbor dostupnosti dokumentů v češtině, angličtině a španělštině.

Pro větší přehlednost byly jednotlivé dokumenty rozděleny do pěti kategorií. Toto rozdělení bylo provedeno podle vzoru webových stránek Evropského veřejného ochránce práv www.ombudsman.europa.eu.

První kategorie je tvořena dokumenty, které podrobně popisují, jakým způsobem nám může Evropský veřejný ochránce práv pomoci a na koho se můžeme v případě nějakého problému obrátit. Jelikož se jedná o velmi důležité informace, většina těchto dokumentů je dostupná jak v angličtině, tak v češtině i španělštině.

Druhou kategorií tvoří dokumenty, které se vztahují k činnosti Evropského veřejného ochránce práv. Mezi tyto dokumenty můžeme zařadit např. kalendář činností, projevy nebo výroční zprávy. Většina těchto dokumentů je dostupná pouze v angličtině. V češtině a španělštině je dostupné jen zanedbatelné množství dokumentů. Jedinou výjimku tvoří výroční zprávy, které jsou v angličtině a španělštině dostupné všechny. V češtině je jich dostupných méně a to z toho důvodu, že výroční zprávy jsou uváděny v konkrétním úředním jazyce až od roku, kdy daná země přistoupila do Evropské unie.

Třetí kategorie je tvořena dokumenty, které jsou určeny pro komunikaci s médii. Ze všech skupin je právě v této skupině vůbec nejmenší podíl dokumentů dostupných v češtině. Naopak dokumentů dostupných ve španělštině bychom právě zde našli nejvíce. Opět největší zastoupení mají dokumenty, které jsou dostupné v angličtině.

Čtvrtou kategorií tvoří dokumenty, které se vztahují k jednotlivým případům. Z hlediska významnosti představuje právě tato skupina jedny z nejdůležitějších dokumentů. Tomu odpovídá i poměrně velké zastoupení dokumentů dostupných

v češtině a španělštině. Nejvíce je to znát u shrnutí uzavřených případů, kde jsou dostupné téměř všechny dokumenty ve všech třech úředních jazycích. Pouze dokumenty za poslední rok ještě nejsou dostupné v češtině a španělštině a to z toho důvodu, že teprve probíhá jejich překlad do těchto jazyků.

Pátá kategorie je tvořena dokumenty, které se vztahují ke vzniku a fungování postu Evropského veřejného ochránce práv. Jedná se především o základní legislativní dokumenty, a tedy dokumenty závazné, které jsou dostupné ve všech třech úředních jazycích, a ostatní a historické dokumenty, které jsou dostupné pouze v angličtině.

V analytické části bylo dále zjištěno, že z celkového počtu 5 387 dokumentů, existují pouze dva dokumenty, které nejsou dostupné v angličtině. Jedná se o dva dokumenty v podkategorii *Spolupráce s ostatními institucemi*.

V praxi tedy bylo zjištěno, že mnohojazyčnost Evropské unie na stránkách Evropského veřejného ochránce práv dodržována z velké části není. Je pravda, že veškeré základní dokumenty a dokumenty závazné jsou vždy dostupné ve všech úředních jazycích, ale ostatní dokumenty, které popisují fungování Evropského veřejného ochránce práv více do hloubky, jsou většinou dostupné pouze v angličtině. To znamená, že webové stránky Evropského veřejného ochránce práv příliš nerespektují pravidlo mnohojazyčnosti Evropské unie. Na první pohled sice stránky působí dojmem, že jsou si všechny jazyky rovny, ale z detailnějšího prozkoumání vyplývá, že angličtina je v praxi mnohem více využívaným jazykem než ostatní úřední jazyky Evropské unie.

V případě Evropského veřejného ochránce práv je tento fakt přinejmenším zarážející, neboť Evropský veřejný ochránce práv je jednou z mála institucí, na kterou se mohou občané Evropské unie obracet přímo. Proto si myslím, že je nutné, aby do budoucna přibývalo dokumentů, které budou dostupné ve všech úředních jazycích.

8 Přílohy

8.1 Dokumenty nacházející se v kategorii *K Vaším službám* (tab č.1.) – Evropský veřejný ochránce práv

Název podkategorie	Celkový počet dokumentů	V češtině	V angličtině	Ve španělštině
Kdo vám může pomoci?	1	1	1	1
Informační leták pro podniky a organizace	1	1	1	1
Co pro Vás může udělat Evropský veřejný ochránce práv	1	1	1	1
Formulář stížnosti	1	1	1	1
Tým veřejného ochránce práv	1	1	1	1
Nábor pracovníků/stáže	4	1	4	1
CELKEM	9	6	9	6
Procentuální podíl	100%	66,6%	100%	66,6%

8.2 Dokumenty vztahující se k činnosti Evropského veřejného ochránce práv (tab. č.2)

Název podkapitoly	Celkový počet dokumentů	V češtině	V angličtině	Ve španělštině
Úvodník	1	1	1	1
Kalendář činností	690	0	690	0
Projevy	134	1	134	15
Výroční zprávy	26	18	26	26
Spolupráce s ostatními institucemi	10	0	8	1
Návštěvy agentur	50	0	50	0
Informační návštěvy	0	0	0	0
Činnosti v rámci sítě	1	1	1	1
CELKEM	912	21	910	44
Procentuální podíl	100%	2,3%	99,8%	4,8%

8.3 Dokumenty určené pro komunikaci s médii (tab. č.3)

Název podkapitoly	Celkový počet dokumentů	V češtině	V angličtině	Ve španělštině
Úvod	1	1	1	1
Tiskové zprávy	332	1	332	49
Přehled případů	49	0	49	11
Statistiky a průzkumy	5	1	5	2
Vizuální podoby loga	1	1	1	1
Životopisy	2	1	2	2
CELKEM	391	5	391	66
Procentuální podíl	100%	1,3%	100%	16,9%

8.4 Dokumenty vztahující se k jednotlivým případům (tab. č.4)

Název podkapitoly	Počet dokumentů	v češtině	V angličtině	Ve Španělštině
Otevřené případy	370	0	370	0
Shrnutí uzavřených případů	455	396	455	396
Rozhodnutí	2660	6	2660	92
Návrhy doporučení	200	0	200	3
Zvláštní zprávy	18	9	18	17
Šetření z vlastního podnětu	202	48	202	69
Následná opatření	7	6	7	6
Sbírka rozhodnutí	2	0	2	0
CELKEM	3914	465	3914	583
Procentuální podíl	100%	11,9%	100%	14,9%

8.5 Dokumenty vztahující se ke vzniku a fungování postu Evropského veřejného ochránce práv (tab. č.5)

Název podkapitoly	Počet dokumentů	V češtině	V angličtině	Ve španělštině
Statut	1	1	1	1
Prováděcí ustanovení	1	1	1	1
Evropský kodex řádně správní praxe	1	1	1	1
Zásady veřejné služby	1	1	1	1
Průvodce stížnostmi	1	0	1	0
Strategie pro mandát	5	1	5	1
Ochrana údajů	3	3	3	3
Prohlášení o vedlejších příjmech	1	0	1	0
Veřejné zakázky	1	0	1	0
Historické dokumenty	59	0	59	0
Další dokumenty	93	3	93	5
Volby	3 Odkazy na jiné stránky	3	3	3
CELKEM	170	14	170	16
Procentuální podíl	100%	8,2%	100%	9,4%

8.6 Shrnutí (tab. č.6)

Celkový počet dokumentů	V češtině	V angličtině	Ve španělštině
5396	511	5394	805
100%	9,37%	99,96%	13,16%

9 Glosář

Dvojjazyčný glosář obsahuje vybrané odborné termíny, které se v této bakalářské práci vyskytují. Jednotlivé termíny jsou rozčleněny do třech skupin.

První z nich tvoří termíny, které se vztahují k jazykovému režimu Evropské unie. V této skupině pojmů je velmi zajímavé, že pro český termín *jazyk* je možné použít španělské výrazy *el idioma* a *la lingua*. Proto je tedy možné např. pro český termín *Pracovní jazyk* najít dva španělské výrazy, jak pojem *El idioma de trabajo*, tak *la lengua de trabajo*. Abych zjistila, které spojení se používá v praxi častěji, použila jsem vyhledávač google. Po zadání příslušného slovního spojení do vyhledávače jsem porovnávala počty nalezených spojení a do svého glosáře jsem vždy zařadila spojení s vyšším počtem nalezených výrazů.

Druhá skupina je tvořena vybranými termíny, které jsou ve vztahu s Evropským veřejným ochráncem práv.

Třetí skupina je potom tvořena termíny, které se vyskytují na webových stránkách Evropského veřejného ochránce práv.

Pro vytvoření glosáře byl použit česko-španělský a španělsko-český slovník, oficiální internetové stránky Evropské unie dostupné z: www.europa.eu a oficiální internetové stránky Evropského veřejného ochránce práv dostupné z: www.ombudsman.europa.eu.

Celý glosář je řazen abecedně a to podle španělské části glosáře.

9.1 Termíny spojené s jazykovým režimem

JAZYK	<i>El IDIOMA</i>
• Český jazyk	• Idioma checo
• Španělský jazyk	• Idioma español
• Anglický jazyk	• Idioma inglés
• Pracovní jazyk	• Idioma de trabajo
JAZYK	<i>La LENGUA</i>
• Regionální jazyk	• Lengua regional
• Menšinový jazyk	• Lengua minoritaria
• Úřední jazyk	• Lengua oficial
• Původní jazyk	• Lengua original
• Nepůvodní jazyk	• Lengua no nativa
• Mateřský jazyk	• Lengua materna
• Autentický jazyk	• Lengua auténtica
DIALEKT	<i>El DIALECTO</i>
MNOHOJAZYČNOST	<i>El MULTILINGÜISMO</i>
RODILÝ MLUVČÍ	<i>El HABLANTE NATIVO</i>

9.2 Termíny spojené s Evropským veřejným ochráncem práv

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV	<i>El DEFENSOR DEL PUEBLO</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Evropský veřejný ochránce práv 	<ul style="list-style-type: none"> • Defensor del Pueblo Europeo
<ul style="list-style-type: none"> • Národní veřejný ochránce práv 	<ul style="list-style-type: none"> • Defensor del Pueblo nacional
<ul style="list-style-type: none"> • Evropská síť veřejných ochránců práv 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La Red Europea de Defensores del Pueblo</i>
KANDIDÁT	<i>El CANDIDATO</i>
STĚŽOVATEL	<i>El QUERELLANTE, El DEMANDANTE</i>
FUNKČNÍ OBDOBÍ	
STÍŽNOST	<i>La RECLAMACIÓN</i>
NESPRÁVNÝ ÚŘEDNÍ POSTUP	
ŠETŘENÍ	<i>La INVESTIGACIÓN</i>
PETIČNÍ VÝBOR EVROPSKÉHO PARLAMENTU	<i>La COMISIÓN DE PETICIONES DEL PARLAMENTO EUROPEO</i>
EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ	<i>El SUPERVISOR EUROPEO DE PROTECCIÓN DE DATOS</i>

9.3 Názvy jednotlivých kategorií

K VAŠIM SLUŽBÁM	A SU SERVICIO
ČINNOSTI	ACTIVIDADES
TISK	PRENSA
PŘÍPADY	ASUNTOS
ZDROJE	RECURSOS
PODAT STÍŽNOST	PRESENTAR UNA RECLAMACIÓN
ŽÁDOST O INFORMACE	SOLICITAR INFORMACIÓN

10Resumé

El tema de este tesis es sobre el régimen lingüístico de la Unión Europea. El objeto es la comparación de la accesibilidad de los documentos en checo, español e inglés en las páginas de web del Defensor del Pueblo Europeo.

Para una claridad es necesario dividir las instituciones y organismos de la Unión Europea y demostrar la posición del Defensor del Pueblo Europeo entre ellos.

Las instituciones y organismos podemos dividir como sigue:

- a. Organismos de la Unión Europea – Parlamento Europeo, Consejo Europeo, Consejo de la Unión Europea, Comisión Europea, Tribunal de la Justicia de la Unión Europea y Tribunal de Cuentas de la Unión Europea.
- b. Órganos consultivos – Comité Económico y Social Europeo, Comité de las Regiones.
- c. Instituciones financieras – Banco central Europeo, Banco Europeo de inversiones
- d. Agencias y otras instituciones de la Unión Europea
 - Agencias – Unidad de cooperación Judicial de la Unión Europea, Oficina Europea de Policía, Agencia ejecutiva de Investigación, Agencia ejecutiva de Sanidad y Consumo, Agencias y organismos de EURATOM
 - Otras instituciones – Supervisor Europeo de Protección de Datos, Defensor del Pueblo Europeo

La institución del Defensor del Pueblo Europeo fue fundada en el año 1994, cuando fueron establecido las condiciones generales para el funcionamiento de la institución. En el año 1995 fue elegido Jacub Södermann como primer Defensor del Pueblo Europeo. Desde el año 2003 está en función Nikiforos Diamandouros.

Entre los deberes mayores del Defensor del Pueblo Europeo pertenece aceptación de las reclamaciones y la eliminación de faltas que se dedican sobre el funcionamiento de los organismos e instituciones de la Unión Europea.

La reclamación puede ser demostrada por cualquier habitante de la Unión Europea, residente de un Estado miembro de la Unión Europea (persona física o jurídica).

Para hacer el descubrimiento más rápido y efectivo, el Defensor del Pueblo Europeo colabora con otras instituciones. Específicamente colabora con la Red Europea de Defensores del Pueblo, que está formada por los defensores nacionales. El Defensor del Pueblo Europeo también colabora con la Comisión de Peticiones del Parlamento Europeo.

Unión Europea ahora reconoce 23 idiomas oficiales y se afana por la posición igual de ellos. Todos los ciudadanos pueden dirigirse a los organismos e instituciones en cualquier idioma oficial y también tienen el derecho de obtener la respuesta en esta lengua. La legislación de la Unión Europea reconoce tres grupos de lenguas. Son las lenguas auténticas, oficiales y de trabajo. Desde el año 2007 son los idiomas oficiales idénticos con las lenguas auténticas. Las lenguas de trabajo mayores son inglés, francés y alemán.

Hay un estatus especial de las lenguas regionales y minoritarias. La Unión Europea estimula las lenguas regionales y minoritarias mediante subsidios financieros. Gran parte de los fondos se invierte en las traducciones de los documentos a todas las lenguas oficiales.

Para analizar la accesibilidad de los documentos en las páginas de web del Defensor del Pueblo Europeo es necesario dividir los documentos en varios grupos.

El primer grupo está formado por los documentos que están en relación con las actividades del Defensor del Pueblo Europeo. Entre estos documentos podemos incluir e.g. Calendario de actividades, Discursos o informes anuales. La mayor parte de estos documentos están accesibles solo en inglés (99,8%). De 920 documentos están accesibles en checo 2,3% y en español 4,8%.

El tercer grupo está formado por los documentos que están determinados para la comunicación con la prensa. Aquí podemos buscar Comunicados de prensa o Selección de casos. También en este grupo hay mayor porcentaje de los documentos en inglés (100%), después en español (16,9%) y en checo (1,3%).

Cuarto grupo forman los documentos que están en relación con los asuntos. En este grupo podemos encontrar los documentos sobre los asuntos abiertos. La mayor parte de estos documentos está accesible solo en inglés, excepto los documentos en Resúmenes de archivo. En esta categoría hay accesibles 396 de 455 documentos también en checo y español.

El último grupo está formado por los documentos que están en relación con el origen y funcionamiento del Defensor del Pueblo Europeo. Aquí podemos encontrar

los documentos legislativos, documentos históricos y otros. Mayor parte de los documentos legislativos está accesible en todas las lenguas oficiales. Documentos históricos podemos encontrar sólo en inglés.

La análisis demuestra que la mayor parte de los documentos está accesible sólo en inglés. De 5 396 documentos está en inglés 5 394 documentos. Número de los documentos accesibles en español y en checo es mucho menor. Concretamente está 511 documentos accesibles en checo y 805 documentos en Español

La regla de multilingüismo de la Unión Europea no está respetada en las páginas de web del Defensor del Pueblo Europeo y por eso es necesario inversar otros fondos a la traducción de lo documentos para eliminar los malentendidos.

11 Zdroje

11.1 Právní předpisy

- 1) Del Tribunal Constitucional. In: *Ley orgánica 2/1979, de 3 de octubre*. 1979. Dostupné z: http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/lo2-1979.t1.html#c2
- 2) Konsolidovaná znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské uni. In: *Lisabonská smlouva*. 2009. Dostupné z: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/08/st06/st06655-re07.cs08.pdf>
- 3) Listina základních práv Evropské unie. 2007. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/dat/32007X1214/htm/C2007303CS.01000101.htm>
- 4) Nařízení č.1: o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství. In: *Úřední věštník*. 2007. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/consleg/1958/R/01958R0001-20070101-cs.pdf>
- 5) Zákon č.1/1993Sb. In: *Ústava České republiky*. 1993. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ustava-cr/hlava4.aspx>

11.2 Literatura

- 1) BLAHOŽ, Josef, Karel KLÍMA a Josef SKÁLA. *Ústavní právo evropské unie*. 1. Vydání. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2003. ISBN 8086473481
- 2) FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. ISBN 978-80-7325-223-6
- 3) KŘEPELKA, Filip. *Mnohojazyčnost Evropské unie a její důsledky pro českou právní praxi*. Masarykova univerzita, Brno 2007. 130 stran, ISBN 978-80-210-4298-8
- 4) PALÁČEK, Milan. *Základní dokumenty Evropské unie*. Český Těšín: Poradce s.r.o., 2005. ISBN 8073650711
- 5) *Řeč pro Evropu, Jazyky v Evropské unii*, Lucemburk: Úřad pro úřední tiskoviny Evropských společenství, 2008, 16 stran, ISBN 978-92-79-09155-1
- 6) SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 3. Vydání. Praha: C.H.Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-313-4

11.3 Internetové zdroje

- 1) Evropská unie: orgány a instituce Evropské unie; dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm [online]
- 2) *Problémy s EU?, Kdo Vám může pomoci?* Evropská unie, 2011, ISBN 978-92-9212-248-5.
Dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/whocanhelpyou.faces#/page/15>
- 3) Stáze: Předpisy a formuláře přihlášky (právo). *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 25.3.2013]
Dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/recruitment.faces>
- 4) Tisk: Úvod. *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit.21.3.2013] Dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/press/home.faces>
- 5) K Vaším službám: Evropský veřejný ochránce práv vyšetřuje stížnosti o nesprávných úředních postupech institucí a orgánech Evropské unie. *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 21.3.2013].
Dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/home/faces>
- 6) Interaktivní průvodce: *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 21.3.2013]
Dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/interactiveguide.faces>
- 7) *Europeans and their languages* [online]. [cit. 28.3.2013]. 2012. Special eurobarometr 386. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf
- 8) Případy. *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 23.3.2013] dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/home.faces>
- 9) Zdroje. *Evropský veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 23.3.2013] dostupné z: <http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/home.faces>

11.4 Slovníky

- 1) *Španělko-český právnícký a ekonomický slovník*. Praha: Právnícké a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Taláčka, 2007. ISBN 978-80-7201-669-3.
- 2) *Velký slovník: Španělsko-český česko-španělský*. 1. vydání. Brno: Lingea s.r.o., 2009. ISBN 978-80-87062-64-7.